

INFORME “LES CONDICIONS DE VIDA I DE TREBALL DE LES DONES” 2020

RESUM EXECUTIU

MERCAT DE TREBALL:

Població

- A Catalunya, les dones en edat laboral (de 16 anys en endavant) representen el 51,5% de la població.
- Les dones que formen part de la població en edat laboral es distribueixen de la següent manera: el 51% estan ocupades, el 43% en situació d'inactivitat i el 6% en situació d'atur. En canvi, els homes presenten una distribució diferent, amb similars nivells d'atur (7%), major proporció de persones ocupades (60%) i menys en situació d'inactivitat (33%).

Activitat i inactivitat

- La taxa d'activitat femenina (57%) és clarament inferior a la masculina (66,5%). El diferencial de 9,5 punts percentuals mostra la desigualtat entre dones i homes, que és reproduït en tots els grups d'edat tot i que de manera desigual. En concret, les dones de 45 a 60 anys són les que presenten més distància amb la taxa d'activitat dels homes d'aquest grup d'edat, amb 9,7 punts percentuals de diferència.
- Les taxes d'activitat de les persones amb nacionalitat estrangera són més elevades que les taxes d'activitat de la població amb nacionalitat espanyola. D'altra banda, les taxes d'activitat de les dones, ja siguin amb nacionalitat espanyola o estrangera, sempre són menors que les dels homes del seu grup de referència (nacionals o estrangers).
- La meitat de les dones actives (50%) han finalitzat estudis superiors mentre que aquest nivell només l'han assolit el 40% dels homes actius. En canvi, les dones presenten menors nivells que els homes en aquells estudis de nivell primari i en els de secundària obligatoris.

Ocupació

- La taxa d'ocupació femenina és de 50,7%, 9,2 punts percentuals per sota de la masculina, que és de 59,9%.
- De la mateixa manera que passava amb l'activitat, les desigualtats es constaten en tots els grups d'edat tot i que s'accentuen en els grups centrals d'edat, especialment entre les dones que tenen entre 45 i 60 anys, que presenten una taxa d'ocupació gairebé 11 punts percentuals per sota de la taxa d'ocupació masculina. El segon grup amb més desigualtat és el de les

persones ocupades que tenen de 31 a 44 anys, en que les dones presenten una taxa d'ocupació 7,5 punts per sota de la taxa d'ocupació masculina.

- La nacionalitat és una variable que també importa en el nivell d'ocupació de les persones. La taxa d'ocupació de les persones amb nacionalitat estrangera és més elevada que la d'aquelles que tenen nacionalitat espanyola. Els homes estrangers tenen una taxa d'ocupació del 69,3% i les dones del 51,9% (les taxes pels homes i dones amb nacionalitat espanyola serien, respectivament, 58,3% i 50,5%).
- El 52% de dones ocupades disposen d'estudis superiors mentre que en el cas dels homes la proporció és del 42%, 10 punts percentuals per sota. En canvi, trobem menor proporció de dones ocupades que homes en aquells nivells educatius més baixos (educació primària i secundària obligatòria). És a dir, que les dones ocupades presenten millors nivells formatius que els homes.
- Les situacions professionals també evidencien importants diferències per sexe. En concret, el 81% dels homes ocupats són assalariats mentre que per les dones aquesta proporció és del 88%. Per altra banda, el 19% dels homes ocupats i el 12% de les dones ocupades són persones directives o autònomes.
- La major part de persones, d'ambdós sexes, s'ocupen majoritàriament al sector privat. En concret, els homes ho fan en una proporció del 88% i les dones en una relació del 82%. Al sector públic trobem doncs més dones (18%) que homes (12%).
- La taxa de temporalitat presenta diferències tant per sexe com per titularitat del sector (públic/privat). La taxa de temporalitat femenina total (que recull la informació de les dones ocupades, tant al sector privat com al públic) és de 22,8% i la masculina del 19,7%. Al sector privat les diferències són similars (amb taxes del 21,8% i 19,7%) però, en canvi, al sector públic les diferències entre taxes és molt remarcable. En concret, la taxa de temporalitat de les dones al sector públic és del 27% mentre que la taxa masculina és del 19,5%.
- La taxa de parcialitat (proporció de persones treballant a jornada parcial respecte el total) presenta grans diferències per sexe i titularitat de l'ocupador. En concret, la taxa de parcialitat femenina total és de 23,7% mentre que la masculina és de 9% (14,7 punts de diferència). Si bé les diferències són clares al sector públic (amb una taxa masculina del 8,1% i la femenina del 13,9%), on trobem una desigualtat molt més destacable és al sector privat. En concret, la taxa de parcialitat femenina al sector privat és de 25,8% per un 9,2 de taxa masculina (16,6 punts de variació).
- Del total de persones que treballen amb una jornada parcial, el 71% són dones i el 29% són homes. Es tracta d'una gran diferència que no respon a una situació de voluntarietat, atès que el principal motiu pel qual es treballa en aquesta modalitat és no haver trobat una ocupació a temps complet. Aquest motiu l'al·leguen el 46% dels homes i el 38% de les dones.

- Bona part dels motius pels quals les dones són majoritàries en l'ús de jornades parcials és la dedicació a les tasques relacionades amb la cura. En concret, el 14% de dones que treballen a temps parcial ho fan per dedicar-se a tasques de cura d'infants o familiars mentre que els homes només ho fan en una proporció del 4%. En un sentit similar, el 12% de les dones ocupades a temps parcial ho fan per dedicar-se a "altres obligacions personals o familiars" mentre que aquest motiu només l'exposen el 3% dels homes.
- La distribució de persones ocupades als grans sectors d'activitat presenta clares diferències per sexe. El sector serveis concentra el major nombre de persones ocupades tot i que amb clares diferències per sexe (el 86% de dones ocupades ho fan en aquest sector per el 65% d'homes). Els dos grans sectors clarament masculinitzats són la indústria i la construcció. Al sector industrial s'ocupen el 22% dels homes i el 12% de les dones. Per altra banda, la construcció ocupa a l'1% de dones i a l'11% d'homes. Finalment, l'agricultura és un sector molt més reduït que ocupa al 2% d'homes i a l'1% de dones.
- Les dones es troben sobrerrepresentades en aquelles ocupacions relacionades amb el sector serveis, com ara el comerç, l'educació, la sanitat, les activitats de tipus administratiu o aquelles relacionades amb el personal domèstic. En canvi, els homes són majoritaris en aquells sectors que tenen a veure amb la indústria, la construcció, l'agricultura i el transport. En general, els homes estan sobrerrepresentats en aquelles ocupacions més qualificades i relacionades amb la indústria i l'ús de maquinària.
- Gairebé nou de cada deu contractes signats durant el 2019 ha estat de caràcter temporal. En aquest cas no s'aprecien diferències significatives per sexe ja que el 86% de contractes signats pels homes ha estat de caràcter temporal i per les dones aquesta proporció ha estat del 87%.
- La modalitat de contracte temporal més utilitzada ha estat la de contracte eventual per circumstàncies de la producció, que representa la meitat dels contractes temporals registrats, per ambdós sexes. La segona modalitat més freqüent és la d'obra i servei, que és signada de manera més intensiva pels homes (41%) que per les dones (31%). En canvi, el contracte d'interinitat és més freqüent en les dones (18%) que en els homes (7%).

Atur

- La taxa d'atur femenina (11%) és superior a la masculina (10%). Aquest fet no és conjuntural sinó que forma part d'una tendència que es va iniciar el 2015 i continua fins l'actualitat.
- La població estrangera duplica les taxes d'atur de la població amb nacionalitat espanyola. Les dones estrangeres presenten la taxa d'atur més elevada, amb el 18,4% mentre que les dones amb nacionalitat espanyola registren una taxa d'atur de 9,6%.

- Les dones aturades que disposen d'estudis superiors representen el 33% del total de dones aturades. En canvi, pels homes la proporció és de 22%, 11 punts percentuals per sota. Per altra banda, hi ha menys dones aturades amb estudis primaris (8%) que els homes (11%). S'evidencia doncs com, malgrat les dones presenten nivells formatius més alts que els homes, continuen veient-se més afectades per l'atur.
- La meitat de les dones aturades (50%) porten un any o més en situació d'atur mentre que pels homes aquesta proporció és del 40%. En concret, el 22% de dones aturades porten d'1 a 2 anys en situació d'atur i el 28% porten més de dos anys.
- La taxa de desprotecció de la població aturada que ha treballat prèviament és 8,5 punts més elevades en el cas de les dones (69,3%) que en el cas dels homes (60,8%). Aquesta desprotecció és més intensa quant més joves són les persones sent el grup de 20 a 30 anys el més afectat. Per tant, podem dir que les dones no només es troben en situació de desigualtat al mercat de treball si no també en allò referent al sistema de protecció social.

TEMPS LABORALS I TEMPS SOCIALS

- ✓ Les dades que ofereixen les fonts periòdiques, com l'EPA, expliquen ben poca cosa del que passa amb el temps a la nostra societat ni pel que fa al treball remunerat ni, encara menys, pel que fa al treball de cura. I les fonts que són més analítiques (l'enquesta d'usos del temps i l'enquesta de condicions de treball) des del 2010 no s'han reeditat, de manera que tenim poques dades per analitzar els temps socials i el laborals, i conseqüentment informació per fer polítiques públiques i laborals.
- ✓ Com assenyalàvem en informes anteriors, a partir de l'anàlisi de gènere de les dades de l'Enquesta de l'ús dels temps i de l'Enquesta de condicions de treball, ambdues realitzades a Catalunya i en el període 2010-2011, es constata la divisió sexual en el treball de cura, realitzat principalment per les dones, i la doble presència i els seus efectes sobre la salut, que afecta també en major grau les dones.
- ✓ Les jornades asocials tenen un impacte important, tant per dones com per homes. Del 2016 al 2018 s'observa un augment d'aquestes jornades pel conjunt de la població assalariades. Aproximadament 1 de cada 4 dones assalariades treballen 2 o més dissabtes al mes. El treball en la darrera hora de la tarda, el treball nocturn i el treball a torns ha augmentat per les dones i pels homes.
- ✓ A les hores extres també hi ha desigualtats. En el segon trimestre del 2017, el 2,7% de la població assalariada de Catalunya declara que ha fet hores extres. El seu volum és important: 731.277 hores extres setmanals. El percentatge d'homes que en fa és més elevat que el de dones, però, quan parlem d'hores extres no compensades ni econòmicament ni amb temps de treball, les dones hi estan

sobrerrepresentades. Les hores extres realitzades suposarien la creació de 18.000 llocs de treball a jornada completa.

- ✓ En relació amb els permisos nomenats de conciliació per a la cura d'infants o persones dependents, són adoptats per dones. El 2018, a Catalunya, les excedències per cura de fills i filles van ser adoptades per 7.101 persones: 6.593 dones i 508 homes (el 92,8 %, per dones). I, en relació amb les excedències per cura de familiars van ser adoptades per 1.275 persones: 1.052 dones i 223 homes (el 82,5 %, per dones). Uns nombres i percentatges molt similars als anys anteriors.

SALARIS, PROTECCIÓ SOCIAL I POBRESA

Bretxa Salarial

- ✓ Un cop més, en aquest informe hem pogut copsar que el 23 % de la bretxa salarial de gènere anual i el 15,8 % de la bretxa salari/hora existents a Catalunya són el resultat de totes les bretxes que conviuen en el mercat de treball, però aquestes bretxes són conseqüència directa de la situació de discriminació que les dones vivim i patim a la nostra quotidianitat.
- ✓ La idea hegemònica del concepte de treball ha perjudicat greument la valoració i la consideració de les tasques portades a terme tradicionalment per les dones, tasques de cura i treball domèstic que realitzen a banda del treball remunerat. A més, el fet que s'hagi responsabilitzat històricament només les dones de la realització d'aquestes tasques de cura i reproductives, i que els homes se n'hagin desentès, ha provocat que les dones destinin molt més temps a aquest treball, el reproductiu, que no pas els homes. De fet, la II Enquesta catalana d'usos del temps mostra com els homes dediquen 1 hora i 2 minuts més que les dones al treball remunerat, mentre que les dones dediquen 1 hora i 52 minuts més al treball domèstic i familiar que els homes (CCOO, 2017).
- ✓ Aquest fet repercuteix directament en la capacitat de les dones de promocionar i desenvolupar les seves carreres professionals, i això es reflecteix directament en la bretxa salarial de gènere existent i persistent.
- ✓ A més, novament, detectem que la precarietat i la desregulació de les relacions laborals incideixen negativament en la situació laboral de les dones i provoquen un augment de les desigualtats per raó de gènere i per raó de classe social. En aquest sentit, ens sembla pertinent tornar a destacar algunes dades rellevants, ja que al llarg de l'informe hem pogut observar com les dones pateixen greus discriminacions salarials.
- ✓ D'una banda, el nombre de dones treballadores que tenen guanys inferiors o iguals a l'SMI ha pujat 1 punt i és del 19 %, mentre que en el cas dels homes es manté en un 8 %. De l'altra, el nombre de dones que cobren entre una i dues vegades l'SMI augmenta 2 punts respecte del 2016, i ja són el 40 % de les dones treballadores. Aquesta dada és molt important perquè ens diu que continua augmentant el nombre de dones que tenen ingressos inferiors a 19.813 €, en concret, més de la meitat de les dones treballadores (59 %) respecte de menys de la meitat dels homes que treballen (42 %), és a dir 17 punts de diferència.
- ✓ Respecte de la bretxa que es produeix com a conseqüència de la regulació de les

relacions laborals, hem observat com aquesta augmenta allà on la regulació laboral és més deficient. Aquest és el cas de les empreses amb convenis d'àmbit territorial inferior, a les quals hi ha una bretxa notablement superior que a les empreses on hi ha convenis d'empresa o acords entre centres de treball.

- ✓ A més, des d'una perspectiva interseccional, observem com el fet de ser dones no afecta de la mateixa manera unes o altres. La situació de les dones nascudes fora d'Espanya és considerablement pitjor que la situació de les dones espanyoles o catalanes en el mercat de treball. Recordem que la bretxa salarial de gènere respecte dels homes nascuts fora d'Espanya és d'un 17,4 %, respecte dels homes espanyols, i augmenta fins a un 56,6 %, i respecte de les dones espanyoles, fins a arribar a gairebé un 25,3 %.
- ✓ Continua existint bretxa salarial a totes les franges d'edat. La bretxa salarial anual per a dones de menys de 25 anys i de 45 anys en endavant supera la bretxa mitjana anual de Catalunya en el 23 %. La bretxa salarial en el cas del jovent ha augmentat molt en relació amb el 2016: ha passat del 19 % al 27 %, 4 punts per sobre de la bretxa mitjana anual, que és del 23 %.
- ✓ Així, respecte del percentatge de composició del salari brut mensual de les dones i els homes, hem vist que les dones es veuen molt perjudicades davant dels complements salarials, ja que existeix una bretxa d'un 36,4 % entre homes i dones; en els plusos per treball per torns o per treball durant el cap de setmana, la bretxa puja fins a un 40 %, i en les pagues extraordinàries la bretxa arriba fins a un 73,4 %. Tot això repercuteix negativament en la composició del salari net mensual de les dones, amb una bretxa d'un 22 %. Hi ha també un 38 % de bretxa en les retencions de l'IRPF i un 20,8 % en les contribucions a la Seguretat Social.
- ✓ Persisteix la bretxa salarial en tots els tipus d'ocupacions. On hi ha més bretxa salarial és als grups en què els salaris són més baixos i estan feminitzats. En les ocupacions del personal de serveis de restauració, personals, protecció i ram de la venda, la bretxa és del 29,4 %, igual que en les ocupacions elementals, cosa que colpeja, una vegada més, la precarietat de les dones.
- ✓ També existeix bretxa salarial en tots els sectors d'activitat, i la més alta és en el sector de serveis, on treballen més dones que homes.
- ✓ En el cas del tipus de jornada s'ha de destacar que la bretxa salarial anual de la jornada parcial quasi iguala la bretxa salarial anual de la jornada completa, el 14,7 % i el 15 %, respectivament.

Pensions

- L'import promig les pensions contributives que van percebre les dones durant el 2019 va ser de 807,5€ mentre que, en el cas dels homes, aquest import va ser de 1.296,5€ (un diferencial de 489€).
- Les dones perceben imports menors en pràcticament tots els tipus de pensions, a excepció de la pensió de viduïtat. És especialment significatiu com la pensió de jubilació, que és el tipus de pensió que acumula major nombre de persones perceptores, és precisament la que presenta un major diferencial entre l'import percebut per dones i homes (els homes perceben en promig 545€ més que les dones).

- Les dones perceben majoritàriament aquells tipus de pensions contributives que estan més relacionades amb la situació familiar i no tant amb la cotització prèvia. Els homes perceben en major mesura les pensions de jubilació i les d'incapacitat permanent mentre que les dones són majoritàries com a perceptores de pensions de viduïtat i favor familiar. Les d'orfandat però quedarien bastant igualades per sexe. Els tipus de pensions en què les dones són majoritàriament perceptores donen dret al cobrament d'importos menors, perpetuant d'aquesta manera en la fase de jubilació la desigualtat que s'ha consolidat prèviament al mercat de treball.
- En la categoria de pensions no contributives, les dones són les que acumulen major nombre de perceptores (71%) en la pensió de jubilació, que són pensions amb un import promig molt inferior al de les pensions de jubilació contributives (tan sols 377,4€) i, per tant, ofereixen menor capacitat de protecció. En canvi, en els altres tipus de pensions no contributives, les d'invalidesa, no hi hauria pràcticament diferència per sexe.

Pobresa

- Els indicadors de pobresa ens mostren que, malgrat el creixement del PIB i l'ocupació, les taxes segueixen empitjorant en els darrers anys. Així, la taxa de risc de pobresa o exclusió social (AROPE)¹ a Catalunya segueix pujant. Ja afecta a un 24,7% de la població, 1.830.00 persones. Però es que afecta a 1.040.700 dones, un 27,5% del total. A més la taxa AROPE de les dones està augmentant en els darrers quatre anys, quan la dels homes (21,7%) disminueix. En quatre anys la diferència entra la taxa d'homes i dones ha passat de ser de cinc dècimes a quasi sis punts. El que demostra un patró de sortida de la crisi en que la pobresa afecta més a les dones que als homes.
- Pel que fa al risc de la pobresa en el treball es molt preocupant com augmenta en moment en que creix l'ocupació. Superant la taxa que hi havia l'any 2010 en el pitjor moment de la crisi. En el darrer any disponible, 2018, es detecta un molt sobtat increment de la taxa que correspon a les dones (15%), que es situa per sobre de la que correspon als homes (13,9%). Fins aquest moment, la taxa masculina acostumava a ser més alta. L'evolució d'aquesta taxa mostra com impacta la precarietat laboral en els ingressos de les persones que treballen i posa de manifest com aquesta precarietat castiga més punyentment a les dones
- La pobresa des de el punt de vista de l'autonomia personal demostra la feminització de la pobresa.
 - El 2016, CCOO va encarregar a l'equip de l'Observatori Dones, Homes i la Vida Quotidiana (IQ) l'estudi "La pobresa amb perspectiva de gènere. Conceptes, indicadors i situació a Catalunya"² que mostra les

¹ .- Indicador que recull la proporció de la població que es troba o bé en situació de risc de pobresa o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa.

² .- L'estudi complet està disponible a: http://www.ccoo.cat/pdf_documents/2017/pobresa_perspectiva_genere.pdf.

conclusions següents:

- Els indicadors actuals de pobresa no són sensibles a les discriminacions i a les condicions de vida de les dones.
- A partir d'una primera aproximació teòrica, desenvolupa un marc conceptual sobre les dimensions de la pobresa que abasta diferents àmbits: la carència extrema, la precarietat, la marginació social, la manca d'autonomia i, finalment, la falta de realització. Es proposen 39 indicadors, dels quals 16 no estan previstos en l'Enquesta de condicions de vida, que és l'enquesta que permet fer una anàlisi de l'evolució de la pobresa.
- Amb les dades actualment disponibles és possible captar que, dels col·lectius empobrits, les noies joves són el primer dels col·lectius més empobrits, seguit del de les nenes i nens i del de les dones de més de 65 anys.

SALUT

- En termes interanuals, podem observar com es manté la tendència en l'increment dels accidents de treball produïts durant la jornada i que els homes pateixen més accidents de treball que les dones. En el cas de les dones podem veure com l'augment més significatiu es va produir en els accidents greus.
- Així com en els accidents en jornada amb baixa, proporcionalment són els homes els que pateixen més accidents, en els in itinere la distribució s'inverteix segons les dades del Ministeri de Treball: 54% DONES I 46% HOMES
- En la nostra opinió, aquest comportament dels accidents in itinere en les dones és un indicador de la precarietat en la contractació que patim amb l'especial incidència de jornades a temps parcial involuntàries, que obliga en molts casos a compaginar diferents treballs, i l'exposició al risc psicosocial de la doble presència, que implica la necessitat d'estar en dos llocs a la vegada, atenen la feina i a la cura d'altres persones.
- **Malalties professionals**
 - Durant el 2019, a Catalunya es van comunicar un total de 3.392 malalties professionals, amb baixa i sense baixa, distribuïdes segons sexes de la següent manera:
 - Respecte al 2018 s'ha produït un lleuger descens en la comunicació de les malalties professionals en els homes, tant en el grup de les que han cursat amb baixa com en les que ho han fet sense baixa. En canvi, en les dones es produeix un augment en les malalties que produeixen baixa i una reducció en aquelles en les que no s'ha concedit la incapacitat temporal.
 - la distribució per sexes del número de parts tancats (1.629) com a

malalties professionals amb baixa en 2019, trobem que la majoria es produeixen en el grup 2, que inclou, entre altres, els trastorns produïts per vibracions mecàniques, esforços produïts per l'ús intensiu de la veu, moviments repetitius i postures forçades.

- Malgrat, el lleu augment en la comunicació de malalties professionals patides per treballadores, la nostra experiència sindical i el disseny del sistema en la gestió per part de mútues i empreses, ens permeten afirmar que continua existint una forta infradeclaració.
- La protecció de la maternitat en l'àmbit laboral requereix polítiques actives de prevenció, començant per una correcta avaluació de riscos inicials que contempli tots els riscos presents en el lloc de treball que poden suposar un perill per a la salut de les dones embarassades o en situació de lactància. L'empresa està obligada a implantar les mesures preventives necessàries per adaptar el lloc de treball i evitar l'exposició de la treballadora als riscos identificats i avaluats.
- Per a CCOO de Catalunya és preocupant la discriminació per raó de sexe i la vulneració del dret a la igualtat per part de moltes empreses que no compleixen amb les seves obligacions en quant a les avaluacions de riscos inicials i les mesures preventives per a evitar els riscos per a la salut de les treballadores embarassades i/o lactants, i la pràctica habitual de les mútues retardant l'accés d'aquestes treballadores a una prestació a la que tenen dret i que és bàsica per a la protecció d'un dret fonamental.

VIOLENCIES MASCLISTES

- Una de cada 4 dones a Catalunya ha patit o pateix violència masclista al llarg de la seva vida
- Al 2019 9 dones van ser assassinades per les seves parelles o exparelles. I des de 2008 que el Departament d'Interior ofereix dades oficials hi hagut 115 crims masclistes.
- Han augmentat les denúncies i s'han adoptat el 59,9% de les ordres de protecció sol·licitades (2n T 2019) seguint Catalunya com la Comunitat on menys ordres de protecció s'adopten.
- La violència sexual segueix augmentant en denúncies i en denunciats destacant els de menor edat
- Les dones amb feina remunerada en situació d'assetjament sexual a l'àmbit laboral arriben a 20.300 a Catalunya el 66,8% comés per un cap o persona amb categoria superior; el 33,5% per part d'un company i un 8,4% per usuaris o clients.

INTERVENCIÓ SINDICAL

Plans d'igualtat

Segons dades de l'INE les empreses de més de 50 treballadors i treballadores obligades a negociar un pla d'igualtat a Catalunya seran 5.541, que haurien de comptar amb un pla d'igualtat, a tot estirar, al març del 2022, amb la distribució següent:

- 940 empreses tenen més de 250 persones treballadores (ja han de tenir pla d'igualtat).
- 834 empreses tenen entre 151 i 250 persones treballadores (han de tenir pla d'igualtat el 7 de març del 2020).
- 1.017 empreses tenen entre 101 i 150 persones treballadores (han de tenir pla d'igualtat el 7 de març del 2021).
- 2.790 tenen entre 50 i 100 persones treballadores (han de tenir pla d'igualtat el 7 de març del 2022).

Les dades fan referència a plans d'igualtat d'àmbit territorial estatal, de Catalunya i de les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. En total hi ha 485 plans d'igualtat negociats que afecten empreses que tenen algun tipus d'ubicació a Catalunya.

- els plans d'igualtat registrats passen de 307 al 2018 a 485 a finals de 2019.
- Un 27,8% dels plans d'igualtat registrats han caducat abans del 2020, poc més d'1 de cada 4 plans d'igualtat estan caducats i no sabem si s'ha fet un seguiment i una avaluació de la seva implantació i si se n'ha plantejat la seva continuïtat.

Afiliació i representació

- L'**afiliació** de dones a CCOO de Catalunya ha arribat el 2019 al 43,17%.
- les federacions de Sanitat, Educació i amb menor incidència a Serveis, les dones afiliades representen una proporció superior a la dels homes. Per contra, les federacions de Construcció i Serveis, FSC i Indústria revelen tot el contrari, l'afiliació dels homes és clarament superior. Els punts més extrems són Sanitat amb una representació del 80.29% de dones i Indústria que representa un 76.60% dels homes afiliats al sindicat.
- Si comparem la nostra distribució territorial dins de les Unions Intercomarcals amb el percentatge general de dones, els % de les Comarques Gironines, Barcelonès i Terres de Lleida són superiors a la mitja d'afiliació general de dones de Catalunya.
- Les dones joves representen un 45.03% del total de joves, aproximant poc a poc la paritat en l'afiliació jove del sindicat.

- l'afiliació de dones immigrants continua creixent amb un ritme més alt en comparació a l'afiliació d'homes immigrants, representant un 36.04% de dones front al 63.96% d'homes.
- La representació electoral de dones de CCOO en Catalunya continua amb tendència creixent situant un 43.09% en representació de dones **delegades**.
- Per exemple, això ho podem veure amb claredat en la federació de Serveis amb un 53,41%, la federació d'Educació amb un 58.40% i la diferència més marcada a Sanitat amb un 78.09%. A l'extrem oposat tenim a Construcció i Serveis amb una representació de delegades dones d'un 40.66%, FSC 39.55 i Indústria amb un 27.93%.
- Entre les dones delegades de 30 anys o menys hem passat d'un 45.29% del total de representativitat a un 45.89% dins la totalitat de CCOO de Catalunya.
- Les dones immigrades delegades de CCOO representen en aquests moments el 43.37%. Aquesta xifra demostra l'empoderament de les dones estrangeres dintre l'àmbit sindical i la seva representació

Assessorament

- L'assessorament l'utilitzen més les dones que els homes, aquesta tendència ha anat augmentant cada any. Excepte la franja d'edat de més de 60 anys en que son els homes son els que acudeixen amb més freqüència a les consultes d'assessorament.
- Si analitzem els motius de les consultes per gènere, podem veure que hi ha diferències significatives en funció del gènere. El motiu més freqüent de les consultes per part de les **dones es el de Drets fonamentals, Salut i Seguretat i Contractació**.

Assessoraments CITE

- La memòria del CITE del 2019 posa de manifest que es manté l'increment de l'arribada de persones de Veneçuela i d'Hondures dels darrers anys. Això ha fet augmentar el percentatge de dones ateses, que ha arribat al 59 % del total de persones ateses, com a conseqüència del major pes de les dones entre les persones provinents d'aquests països (un 65 % en el cas de Veneçuela i el 81% en el cas d'Hondures).
- El principal sector d'ocupació és el treball de llar, que ocupa el 36,3 % de les persones que treballen, el 95 % dones. També és el primer sector pel que fa treball irregular, amb el 42,1% del total de les persones que treballen de manera irregular. El segon sector és altres serveis, amb un 24,2 %, seguit de l'hostaleria, amb un 11,1%.
- Es consolida, doncs, que la tipologia de la persona atesa al CITE és una dona llatinoamericana, sense autorització administrativa, que treballa de manera

irregular al sector del treball de la llar, amb el que això significa de situació precària, ja que se suma la precarietat i invisibilitat del sector a la que ja comporta per si mateixa la situació d'irregularitat administrativa.

Situació laboral, econòmica i social de les dones al món.

- Les dones representen gairebé el 50%, actualment, el dret internacional s'ha dotat dels instruments per garantir el seu accés i la vigència dels drets humans des d'una perspectiva de gènere. Tot i això, els seus drets segueixen essent vulnerats de forma sistemàtica i, en molts casos, de manera impune. Així, les llargues llistes de víctimes violència continuen tenint rostre femení i, tant les dones com les nenes continuen observant com la desigualtat, la discriminació i l'ús de la força afecta a cada una de les esferes de la seva vida
- D'acord amb les últimes dades de l'OIT(2019), les dones tenen una taxa de participació en el mercat laboral del 47%, una xifra 27 punts percentuals inferior a la masculina que se situa en un 74%, el 61 % de la població econòmicament activa al món s'ocupa en el sector informal i això afecta al 58,1% de les dones i al 63% dels homes.
- -Segons l'OIT (2017) al món hi ha 24,9 milions de víctimes del treball forçós, de les quals, les dones i les nenes representen:
 - el 99% de les víctimes en la indústria sexual comercial i el 58% dels altres sectors,
 - el 40% de les víctimes del treball forçós a mans de l'estat,
 - el 57,6% de les víctimes de treball forçós en el sector privat.
- A escala mundial, segons l'últim informe publicat per l'OIT al 2019 la bretxa salarial de gènere ponderada se situa en un 18,8%, és a dir les dones guanyen un 81,2% del que guanyen els homes i també ha constatat l'existència de salaris més baixos en aquelles empreses on la mà d'obra és majoritàriament femenina.
- Al món només el 41,1 % de mares recents gaudeix de prestació per maternitat contributiva o no contributiva i 606 milions de dones al món en edat de treballar no poden accedir al mercat laboral perquè han d'assumir les tasques de cura no remunerades, mentre que, en el cas dels homes, aquesta xifra se situa al voltant de 41 milions
- Segons l'OMS s'estima que cada any, al món, es practiquen 25 milions d'avortaments il·legals o no segurs. Això suposa que almenys 6,9 milions de dones, anualment, hagin de rebre assistència mèdica per complicacions derivades dels avortaments clandestins practicats.
- D'acord amb la UNESCO (2018) les nenes tenen més dificultats per accedir al sistema educatiu, això fa que, al 2018, dels 59,1 milions d'infants que no assistien a l'escola primària, 32,3 milions eren nenes i 26,8 milions eren nens.
- Segons les últimes dades disponibles de Nacions Unides (ONU, 2017) una de cada tres dones al món han estat víctimes de violència física i/o sexual, encara que, en alguns països, aquesta xifra s'eleva fins a un 70%.
- El cos de les dones ha acabat esdevenint el camp de batalla de la violència

física i sexual. Segons dades de Nacions Unides ([2019, UNODC](#)) al 2017, al món, un total de 87.000 dones van ser víctimes d'homicidi intencionat. D'aquestes, el 58% van ser assassinades pel seu company sentimental o per un membre de la seva família. Això fa que, al 2017, cada dia 137 dones fossin assassinades registrant-se una major incidència a l'Àfrica on es van registrar 19.000 homicidis, davant els 3.000 registrats a Europa.

- Segons UNICEF ([2019](#)), al món el 21% de les dones joves van contreure matrimoni abans de complir els 18 anys, això fa que, actualment, hi hagi 650 milions de nenes i dones vives que van ser sotmeses al matrimoni forçós infantil. Dada que es transforma en una mitjana anual de 12 milions de nenes menors de 18 anys obligades a contreure matrimoni.
- Les dones també són víctimes de pràctiques tals com la mutilació genital femenina, que continua estant molt estesa, segons l'ONU ([2020](#)) 4'1 milions de nenes, al món, estan en risc de patir la mutilació genital femenina al 2020.